

सर्गः १६ ततः सपर्यासपशूपहारां पुरःपराङ्घ्र्यप्रतिमागृ
ह्यायाः । उपोषितैर्वास्तुविधानविद्भिर्निर्वर्त्तयामास
रघुप्रवीरः ॥ ३९ ॥ तस्याः स राजोपपदं निशान्तं कामी
व कान्ताहृदयं प्रविश्य । यथाहमन्यैरनुजीविलोकं
संभावयामास गृहैस्तदीयैः ॥ ४० ॥ सा मन्दुरासंश्रयि
भिस्तुरङ्गैः शालागृहस्तम्भगतैश्च नागैः । परावभासे
विपणिस्थपण्या सर्वाङ्गनद्धाभरणेवनारी ॥ ४१ ॥

तत इति । ततो रघुषु प्रवीरः कुश उपोषितैरभुक्तवद्भि
र्वास्तु गृहं तस्य विधानं विधिस्तदभिज्ञैः पुरोऽयोध्यायाः पशु
रूपेण उपहारेण सहितां सपर्यां पूजां निर्वर्त्तयामास कार
यामास किं पुं पराङ्घ्रान्युत्कृष्टानि प्रतिमानां देवतानां
गृहाणि यस्यां तस्याः ॥ ३९ ॥ तस्या इति । स कुशस्तस्याः पुरो
राजोपपदं राजशब्दपूर्वं निशान्तं गृहं राजगृहमित्यर्थः प्रवि
श्य अन्यैस्तदीयैरयोध्यामन्त्रिभिर्गृहैरनुजीविलोकमाश्रित जनं
यथाहं यथायोग्यं संभावयामास सत्कृतवान् कः किमिव
कामी कान्तायाः कामिन्या हृदयमिव ॥ ४० ॥ सेति । सा पूर्णगरी
आवभासे किं पूं मन्दुरा वाजिशाला तत्संश्रयिभिस्तद्वृत्ति
भिस्तुरङ्गैरश्वैर्विशिष्टा पुं किं पूं शालारूपाणि गृहाणि तेषु
ये स्तम्भास्तान् गतैः प्राप्तेर्नागैर्हस्तिभिश्च विशिष्टा पुं किं पूं विप
णिः पण्यवीथिका तत्स्थानि पण्यानि विक्रेयवस्तूनि यस्यां सा केव
सर्वेष्वङ्गेषु नद्धानि धृतान्याभरणानि यथा सा नारी स्त्रीव ॥ ४१ ॥